

NA PRVEM MESTU NAJ BO SKRB ZA KAKOVOST

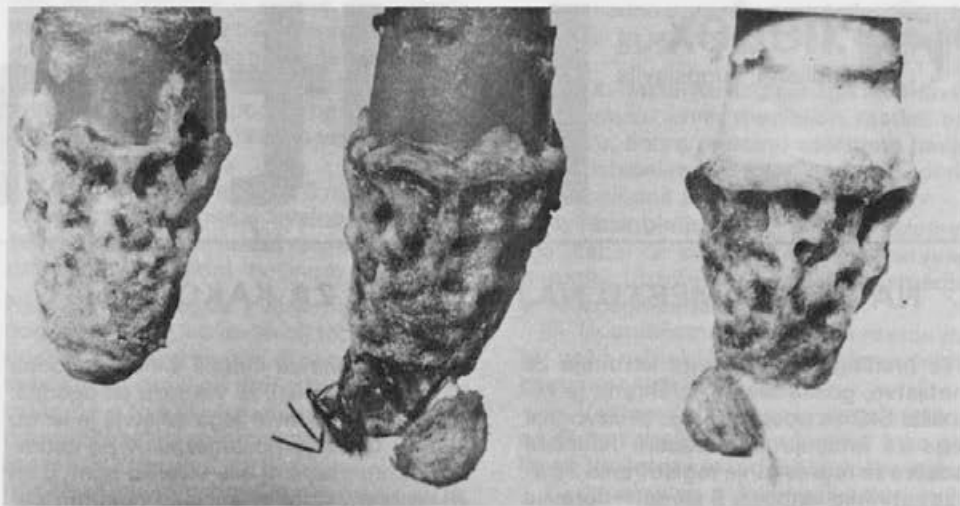
Na predlog Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je republiški SIS za pospeševanje proizvodnje hrane za letošnje leto odobril finančna sredstva za regresiranje registriranih zdravil za zatiranje varooze. S sredstvi upravlja Zveza čebelarских друштв Slovenije. Ugotavljamo, da je zanimanje čebelarских друштв za regres slabo, deloma tudi zato, ker ne poznajo postopka za uveljavitev regresa. Kako pa uveljavimo pravico do regresa?

Pravico do regresa lahko uveljavljajo samo čebelarска društva. Zveza čebelarских друштв Slovenije nam je poslala spisec vseh čebelarских друштв v Sloveniji in število prijavljenih čebeljih družin. Pooblaščenec čebelarсke družine lahko v naši trgovini v Ljubljani, na Miklošičevi 30, na osnovi prave naročilnice čebelarского društva, prevzame izbrana regresirana zdravila za zatiranje varooze, naša delovna organizacija pa čebelarскому društvu pošlje račun, zmanjšan za pripadajoči del regresa. Regres na čebeljo družino je 1.000 din. Poudarjamo, da regresa ne more uveljavljati posameznik, razen ob pogodbenem sodelovanju, ko lahko kupi folbeks VA.

Po informacijah, ki smo jih slišali na regijskih posvetih, čebelarских sestankih in drugod, je od lanske jeseni do letošnje pomladi v Sloveniji ponovno padlo veliko števil čebeljih družin. Vzrokov za to je več, vendar čebelarji najpogosteje krivijo sredstva za zatiranje varooze, med njimi tudi folbeks VA. Informacije o uspešnosti folbeka VA pa so takšne in drugačne. Kadar jih s čebelarji analiziramo, ugotovimo, da niso upoštevali vseh dejstev in postopkov, navedenih v navodilih, in tako se vrtimo v začaranem krogu. Res pa je tudi, da je bila

lanska sezona za čebele silno neugodna (dolgotrajna suša), za varoozo pa ugodna, in kdor ni upošteval tega dejstva, je bil ob čebele. Izkušnje posameznikov pri zatiranju varooze bi nam bile v veliko pomoč pri analiziranju vzrokov za tako občuten padec čebeljih družin, zato vas, čebelarje, ponovno pozivamo, da nam vaše izkušnje posredujete pisno. Obenem pa naše pogodbene čebelarje obveščamo, da glede na naš pisni zahtevek iz lanskega novembra še vedno zbiramo pisna poročila o padcu čebeljih družin. Do sedaj smo namreč prejeli le slabo tretjino odgovorov.

Pred nami je nova sezona čebelje bere in vsi upamo, da bo bolj uspešna. Če je bilo predlansko leto leto omame in je bilo lansko leto leto boleče streznitve, naj bo letošnje leto normalno, pa bo prav. Verjetno pa bodo letos največji problemi odkupne cene čebeljih pridelkov. O tem problemu je bilo izrečenih že veliko bolj ali manj tehtnih besed in očitkov. Dejstva, ki uravnavajo pridelovalne pogoje čebeljih pridelkov ter prodajo le-teh, pa so tako za čebelarja kot prodajalca neugodna. Na eni strani je torej čebelar, ki ima na enoto čebeljega pridelka vse večje stroške. V sredini smo delovne organizacije, ki organiziramo tržno proizvodnjo, odkup in prodajo. Na drugi strani pa je kupec, ki si zaradi vse nižje kupne moči vse manjkrat lahko privošči nakup »medenih izdelkov«. Za povrh pa so v nekaterih delih države uvedli bojkot slovenskega blaga. Večina čebelarjev pozna prvi del, drugega rahlo zanemarlja, nas v sredini pa obtožuje astronomskih dobičkov, ali kot nekdo vztrajno trdi, »sladkih poslov«. Žal so »sladki posli« v resnici iz dneva v dan vse bolj »grenki in boleči«. V današnjih pogojih prodaje trgovina vzame 30 odstotkov od maloprodajne cene

Kvalitetna matica posredno odloča tudi o čebeljih pridelkih.

medu, precejšnji delež nam vzamejo še visoke obresti za finančna sredstva, s katerimi čebelarjem plačujemo čebelje pridelke, kje pa so še stroški transporta, embalaže, energije in drugega. Končni znesek »sladkega posla« si lahko izračunate sami.

Dokler ne bodo prevladali normalni tržni zakoni in razmerja tudi na domačem trgu, je najtrdnější porok nadaljnega delovanja izvoz na zahodni, konvertibilni trg, ki pa zahteva visoko kakovost in priznava svetovno tržno ceno. Pojem kakovosti smo obdelali in poudarjali že večkrat, vedno bolj ju zahteva tudi domači trg. Na kakovost odločujoče vplivata čebelar, delovna organizacija, ki dokončno pripravi blago za potrošnika (npr. Medex).

Ne bi ponavljal, kaj vse je zajeto v pojem kakovosti in sortnosti, pozval pa bi vas, da v biltenu preberete že objavljene prispevke na to temo, ki so jih napisali naši strokovni delavci, kot so: Skrb za kakovost medu (6/88), Higienosko pridobivanje matičnega mlečka (5/88), Med v satju (4/88), Nevarnost onesnaženja čebeljih pridelkov z različnimi zdravili (11/87, 9/10/87, 6/87), Pripravimo se za novo sezono čebelje bere (4/86) in drugi.

Ker želimo v naši delovni organizaciji vedno bolj poudariti kakovost, se še dodatno tehnično opremljamo, delavce pa v vseh delih predelave stalno osveščamo in usposabljam. Zavedamo se, da je Evropa 1992 tik pred vrati in želimo, da bi se ta vrata odprla tudi za nas, ključ zanje pa si moramo skovati sami. Za to se pripravljamo tudi drugače. Konec tega meseca bo predvidoma pričelo delovati naše mešano podjetje na avstrijskem Koroškem. Naš cilj je trdna uveljavitev na tržišču EFTA (prosta evropska carinska cona), naprej pa seveda na tržišču EGS (evropska gospodarska skupnost).

V Medexu že več let prevzemamo čebelje pridelke v skladu z normativi Pravilnika o kakovosti medu in drugih čebeljih pridelkov ... in po normativih, ki jih zahteva zahodni trg. Poleg tega pa opravljamo tudi kontrolo kakovosti končnih izdelkov po zahodno evropskih normativih. Velike napore vlagamo tudi na področju embalaže, ki

mora biti na zahodnoevropski ravni.

Čebelarji! Ob pričetku nove sezone posvetite največjo pozornost higieni pridobivanja čebeljih pridelkov, njihovi kakovosti, še posebej pa sortnosti medu. S skupnimi

močmi bomo lažje prebrodili gospodarsko neugodne čase.

Pospeševalna služba čebelarstva
Boris Slavec

CVETNI PRAH OSMUKANEC

1. PRIDOBIVANJE

Cvetni prah osmukanec pridobivamo s posebno napravo – osmukalnikom. Osmukalnik moramo namestiti tako, da z osmukalno mrežo, ki je glavni del osmukalnika, zagradimo vhod v panj. Tako prisilimo čebele, da se, ko se vračajo s paše, prevlečejo skozi osmukalno mrežo in si na njej osmukajo koške obnožine z nožic. Koški padajo skozi sejalno mrežo v podstavljeni predalček.

V rabi so osmukalniki najrazličnejših izvedb. V tem pogledu je posebno zahteven naš AŽ panj, kajti zaradi raznovrstno izdelanih pročelij in vhodov ni mogoče izdelati tipskega osmukalnika za vse AŽ panje. Boljši v tem pogledu je nakladni panj, pa tudi pri njem so že v rabi različni osmukalniki. Zato bo najbrž trajalo še precej časa, preden bomo dobili res dober, vsestransko uporaben osmukalnik.

Nobeden, tudi najboljši osmukalnik čebelar ne osmuka toliko cvetnega prahu, da bi to škodilo razvoju družine, pa čeprav bi bil nameščen vso sezono. Obstoječe izvedbe osmukalnikov presežejo le 10 do 15 odstotkov obnožine (največ 5 do 8 kg od 40 do 50 kg), vse drugo uspe čebelar pretihotapiti v panj. Pri tem so posebno spretne in previdne starejše nabiralke, ki znajo pretihotapiti skozi osmukalno mrežo tudi največje koške obnožine. Manjših koškov pa si ne osmuka nobena čebela. Tako kot z rednim odvzemanjem obnožinskih satov tudi s pridobivanjem osmukanca spodbujamo čebele k večjim donosom cvetnega prahu. Praksa je pokazala, da imajo panji, v katerih pridelujemo osmukanec, po navadi večje zaloge obnožinske hrane kot drugi. Zato je pri pridelovanju osmukanca odveč strah, da bo to bistveno škodilo razvoju družine oziroma okrnilo druge pridelke.

Zaradi različne kakovosti cvetnega prahu osmukanca, pridobljenega z različnih

obnožinskih paš, je treba že zdaj, še bolj pa v prihodnje pridobivati sortno čim čistejši osmukanec. Ob nekaterih močnejših obnožinskih pašah, kot je pravi kostanj, sortnega osmukanca ne bo težko pridobivati, ker med tako pašo skoraj vse družine nabirajo na enem cvetju. Med močno obnožinsko pašo, ko cveti hkrati po več rastlin, se po navadi dogaja, da nabira ena družina izključno na eni vrsti, druga na drugi, tretja na tretji itd. Tako dobimo v predalčkih več ali manj čisto sorto osmukanca, potrebno ga je le sprosti pobirati, ga sortirati in spravljati vsakega posebej v posebno vrečko. Če bi radi pridobili sortni osmukanec z rastline, na kateri sicer čebele ne nabirajo rade, ali če hočemo, da bodo vse družine nabirale na isti rastlinski vrsti (npr. oljni repici), potem moramo čebele usmeriti z dresuro. Zvečer premažemo mrežo oziroma brade osmukalnikov z zmečkanimi cvetovi in listi rastline, na katero hočemo usmeriti čebele, ali pa jim kako drugače vsilimo v panj vonj po njej (pomešamo med krmo, če zvečer krmimo).

Pred novo čebelarsko sezono bi radi napisali nekaj opozoril pridelovalcem cvetnega prahu osmukanca, saj se vse več čebelarjev odloča za nastavitve osmukalnikov.

Pri pridobivanju osmukanca moramo biti posebno previdni, saj je možnost, da vanj prodre vlaga, izredno velika – vlaga pa je pelodov najhujši sovražnik. Nabrani pelod že sam vsebuje do 20 odstotkov vode, če pa se pridruži še rosa ali dež, se bo pelod hitro pokvaril. Vlažni pelod tudi hitro splesni, plesnivost pa je nevarna za človeški organizem in lahko povzroči močne krče v prebavilih. Predalček, v katerem se nabira cvetni prah, naj bo iz lesa in ne iz pločevine, kajti ta se rada orosi in s tem še pospešuje kvarjenje peloda. V osmukalnikih je bolje uporabljati plastične mreže kakor kovinske, ker te rade rjavijo, to pa spet škodi kvaliteti cvetnega prahu.